

Az előfizetés ára:

1883. januártól egész évre . 8 fr
fél évre . . . 4 fr
negyed évre . 2 fr
Előfizethető a kiadóhivatalban, V.
lentin Károly könyvkereskedésében,
Traub B. és társánál, Böhm M.
könyvtőzénél.

A hirdetések ára:

Négy hasábos petitsor
1-szer 6 kr
2-szer 5 kr
3-szor 4 kr
Bélyeg-díj minden hirdetéskor 30 kr
Nyilttérben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai és vegyes tartalmu lap.

Megjelen hetenkint kétszer:
szerdán és szombaton.

Szerkesztés: Mária-utca 1. sz.
Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta mellett.

Egyes szám 10 kr.
Kapható a kiadóhivatalban, Valentin Károly könyvkereskedésében, Traub B. és társánál, Böhm M. könyvtőzénél Király-utca-

A Delegatiók.

Az 1876. 12. t. cikk értelmében — a magyar és osztrák állam között fenforgó közös ügyek: u. m. külügy, hadügy és az ezekre vonatkozó pénzügy tárgyalására összehívott országos bizottságok, miután üléseiket mult évben Budapesten tartották — folyó hó 23-án Bécsben összeültek.

Valahányszor a delegatiók összeülnek, ugyanannyiszor az ország politikai köreiből megvitatás tárgyát képezi a fenti törvény-cikknek a magyar állam érdeke szempontjából való értéke. Természetesen a függetlenségi párt elől jár ezen törvény értékét megsemmisítő ítéletével és az egész világnak — persze nagy hangon és üres szóval — behozonyítani törekszik, hogy a magyar állam csak a közösérdekek útján kiszivattyuzott provinciája az osztrák államnak; 16 esztendő óta mindig ezt hirdeti, 16 esztendő óta egyebet sem lát, mint a közös ügyek miatti pusztulását az országnak és azt, hogy a delegatiók csak lépcső a közös Reichsrath felé.

Hála a gondviselésnek egyik sem igaz és nem is lesz soha, mert nem lehet igaz soha. Hogy a magyar állam nem provinciája az osztráknak, hanem önálló, független, egyenjogu állam, bizonyítja az, hogy az 1867. 12. tezik a magyar és az osztrák

államok, valamint a fejedelem, — mint három egyenjogu tényező között — jött létre. Ilyen államjogi viszonyok megkötésében a provinciákat nem szoktuk szerződő félnek tekinteni.

Hogy nem szivattyuztatik ki az osztrák tartományok által, az kitünik onnét, hogy a közös költségek fedezéséhez szükséges quótát a magyar állam — okos belátás folytán ön maga ajánlotta fel —; kötelezettséget érzett önmagában részt venni azon költségekben, melyek a legvitálisabb állam érdekeinek, a közös kormányközegek általi vezetésére és fejlesztésére szükségesek.

Hogy végre nem pusztul a magyar állam a közös érdekek árán, arról minden elfogulatlan ember meggyőződhetik, ha Kárpátoztól Adriáig és Erdély havasaitól a Lajtaig végig tekint ezen az országon, melyet a függetlenségi bus honfiak koldus országának szoktak elnevezni.

A delegatióktól megint távol tartó függetlenségi párt mellett most ujabban a mérsékelt ellenzék — az új vacsora párt is a delegatiók ellen száll sikra. Legalább a mérsékelt ellenzék három Curiatiusa a delegatiókból abszontálta magát. Azonban ezt nem kell komolyan venni, mint egyáltalában semmit akkor, a mikor a mérsékelt ellenzék valami nagyot akar tenni. Mert Apponyi, Szilágyi és Pulszkyról, kik közül

mindegyikének oroszlan része van abban; hogy a hadügyi budget azon fokra emelkedett a melyen most áll, — kik parlamentí pályájukon való működésük által százszor adták annak bizonyítékát, hogy a delegatió intézményének szükségességét állam érdeknek tekintik, — feltenni azt, hogy ők a delegatióknak komoly ellenségei volnának épen annyit tesz, mint egy 16 esztendő leányról feltenni, hogy ő soha sem akar férjhez menni. — Tehát a delegationalis tagságról szóló lemondásuknak mi a tulajdonképeni oka? — Ők azt mondják, hogy a többségnek azon eljárása, mely szerint a delegatióba a mérsékelt ellenzékben nem 4, hanem csak 3 tagot választott. Ennek azonban semmi alapja sincs, mert a delegationalis tagokat nem a többség, hanem az országgyűlés választja, melynek joga van esetleg az összes delegatosokat a mérsékelt ellenzékkel megválasztani. A tulajdonképeni ok az, hogy e három Curiatiusnak öntudata a horvát ügyben szenvedett dicsőséges vereségüknek emlékére adott utolsó — vacsora óta — igen magas fokra hágott, öntudatuk és ennek folytán áttérzett szerénységükben (?) mint egy ártatlan leányzó kéretik magukat. Ez esetben azonban pórul jártak. Róma nemcsak győzött a három Curiatiuson, de büszke is marad. A delegatióknak lett volna ugyan joga őket — miután

A „Pécs” tárczája.

Mirza Shaffy-ból.

Mi a gazell szeme, mi a fenő növése
Sudár növésed s szemed lángja ellenébe?
Mi az illat, mit Szírászból hoz el a szellet,
Piczinyke szád illatos lehellete mellett?
Mit ér, mit Hafiz dalolt, a sok édes ének,
Ha ajkaid csak egy kis szócskát is beszélnék?
S a rózsakelyh, mit csalogányok szüresölgetnek,
Mit ér kis rózsaszád és róza ajkad mellett?
Mit a nap, mit a hold, a sok égi fény mit?
A távolból mindegyik csupán érted fénylik.
S mi vagyok én, mi szívem s dalom minden hangja?
Dicsénetese szépségédnek — — — Bájod rajba.
Endrődi Sándor.

Nazarénusok Baranyában.

Második közlemény.

„Ugyan kérem, ha meg nem sértémek kigyelmedet, sziveskedjék nekem megmondani, ki légyen ez a palástos uri ember? úgy néz ki, mintha mindig haragudnék!”

— Ej-ej bíró uram! de kívánsi, akár csak kedves feleség, szegény Zsófi néni, ő is mindent akart tudni!

„Hát szén épen ő adta a kezembe ezt a bild-et, hogy kérdezném meg kigyel-

medtől vaj ki legyen? Mert hát úgy néz ki, mint egy pap — má ne vegye sértés-képen kigyelmed — de hát az a palástétem . . . aztán meg kigyelmed ugys mindenkit ősmér? má'csak el gyittem, hogy az asszonynak is elég legyen téve, megkérdézem kigyelmedet.”

— No no, bíró gazda, nem kell olyan egyszerre elrestelni a dolgot! . . . mondja csak honnan került ez a kép Zsófi néni kezébe? mert hát ez vezetes ember ám!!!

„Hát tudja kigyelmed, a minap a kisebbik fiam ott volt Steffkánaknál, annál a nazerenus főpapnál, a ki az öreg halász helyett viseli a püspöki hivatalt; hát aztán . . . ott valahogyan kezibe akadt ez a fotyografia, vagy tudom is én miféle . . . aztán mint a féle gyerök elhozta haza s mutogatta az anyjának, a kinek nagyon megtetszett, . . . aztán, tudja kigyelmed miben az a asszony-féle? szeretné tudni, hogy kiféle meg aztán, hogy hívják, talán kigyelmed, mint sokat látott tapasztalt ember ismeri“??

— Ismerem biz-én bíró uram, azt is tudom, hogy ki ő?!

Ez egy Heinrich Fridrich Fröhlich nevű német reform. pap Strasburgból, ki a nazerénusmüst 1830-ban legelőször kezdte hirdetni Márk ev. 16. verse nyomán, hogy csak azokat, kik hinni képesek, tehát csak a felnötteket szabad megkeresztelni, a csecsemő-

ket pedig épen nem! mivel meg is van írva: „a ki hiend és megkeresztelkedik az üdvözül, a ki pedig nem hiend az elkárhozik.”

S miután nem csak hirdette a tant, de a szerént is eszelekedett, gyülekezete őt hivatalából kitette, nemcsak, hanem a szó szoros értelmében elkergette. S lett belőle földönfutó, hivatal nélküli népámitó. — Mint ilyen ment át Svájcba, hol már valami Hákl nevű egyben társra is akadt, a ki azután Magyarországra is elvetődött s itt, mint a legfőbb terítők egyike szerepelt. Mint az új hit rögtönzött apostola, kisebb nagyobb sikerrel bejárta Európa több országait s alakított e tév-tannak propagandát. Így, ő keresztelte meg Pesten a legelső hívőket, valamint a vidéken élő főbb nazerenusok közül is többen ő általa kereszteltettek meg, nemkülönben, a közöttük most hazánkban élő legfőbb püspök vagy apostol, Schmidt Péter is, kinek állandó lakása Pesten van!

Magyar hazánkba a nazerénusmüst a negyvenes évek elején hozatott be; a legelső Pesten és Torontál vármegyében Bocsánon voltak. Majd a mint az „általános katona kötelezettség” törvénynyé emeltetett s az államadó és egyéb teher a nép nyakán napról napra növekedett; nem csoda, ha a nazerénusmüst, melynek zászlajára a nép eme két kedvenc jelszava van írva: „nem kell fizetni, sem katonáskodni, mert az irás tiltja azt,” mondom — nem csoda,

lemondási indokokat elég alaposnak nem találta, a 1867. 12. 49. §. alapján vissza kérni, de nem találta szükségesnek, sőt lemondásukat Falk Miksa sikerült beszéde után, zajos derűtség között tudomásul vette.

De menjünk át a dolgok komoly kérdésére. A delegatio ülése ez évben valószínűleg nagyobb harcok nélkül, simán fog lefolyni, — nem csak a három Curiatius ártalmatlanná tétele miatt, hanem azért is, mert a közös ügyekre vonatkozó költségvetés statusa sokkal kedvezőbb, mint a múlt évi.

A külügyminisztertől a delegatiók a lehető legkedvezőbb előterjesztéseket vendik. Azon külpolitika, melyet Andrassy megteremtett és mely miatt úgy ő, mint utódai, mint pedig a liberalis párt az ellenzék részéről annyi méltatlan megtámadást szenvedtek, már is megtermette a legjobb gyümölcseit.

Ha ezen politikának a monarchia nemzetközi állására vonatkozó hatását, mely által a Németországgal való szövetség következtében az európai béke politikának kétségkívülileg közép pontjává lett, nem is vesszük tekintetbe, hanem bírálatunk tárgyává csak azon nemzetgazdasági irányát tesszük, mely szerint a berlini szerződés utmutatása értelmében a Balkán tartományok gazdasági emporiumai külkereskedelmünk és nemzetgazdasági törekvéseink rendszerébe beillesztettek, elegendő okot találunk arra nézve, hogy a mostani külpolitika iránt teljes elismerésünket nyilvánítsuk. A Dunahajózásra vonatkozó előjogainak az ez év tavaszán Londonban tartott konferentián hozott határozatok, vasuti csatlakozásunk Szerbia, illetve Bulgaria és Törökország területén pedig épen a napokban Bécsben történt ratificatiók után nemzetközi szerződések által biztosítva vannak.

Hogy a hadügyi budgetünk iszonyu terhes, az kétségtelen, — de erre vonatkozólag Európa többi nagy államai népehez

képest Magyarország talán legkevésbé panaszkodhatik: mert 30 és néhány milliónyi kiadás mellett 800,000 főből álló olyan hadsereg felett rendelkezik, mely Európa legkittinőbb hadseregei mellett helyet foglal.

Végre a közös pénzügyminiszter reszortjához tartozó Bosznia és Herzegovina költségei sem többé azon rém, melylyel az ellenzéknek az országot ijeszteni lehet — mert a mint az idei költségvetésekből kiteszik, ezen országok bevételei nem csak fedezik a kiadásokat, hanem azonkívül körülbelül 50,000 frtnyi felesleg is marad. Hogy igazolt külügyi politika volt Bosznia és Herzegovina elfoglalása, azt utólag is azon düh bizonyítja, melyben az ezen tartományokban elfoglalt álláspontokról szóló muszka közvélemény nyilatkozik.

Miután tehát a külügyi politika béke- és gazdasági érdekeinket előmozdító politikát képez, a hadügyi teher pedig nem csak nem súlyosodik, hanem 1 millió és néhány százezerrel könnyebbé foglald magában, a delegatiók működése elé aggodalmak nélkül tekinthetünk.

A pécsi királyi törvényszék helyisége.
Ismeretes, hogy mind a városi közigazgatási bizottság, mind pedig az ügyvédi kamra több ízben az iránt tett felterjesztést az igazságügyminiszterhez, hogy a pécsi kir. törvényszék helyiségei egyáltalán meg nem felelnek, s hogy különösen a telekkönyvi tár oly szűk, hogy sem a jogkereső közönség igénye ki nem elégíthető, sem pedig az ott dolgozó bíráknak és tisztviselőknél sincs elegendő helyük, hogy dolgaikat háborítlanul végezhessék; sőt előfordult eset, hogy kellő felügyelet hiányából telek jegyzőkönyvek is eltűntek.

Eltekintve mindezekről, még azon körülmény is hangsúlyoztatott, hogy jelenleg a kir. ügyészség és vizsgáló bíró helyisége a börtönöktől távol esik, a vizsgálati foglyok a börtönökből a legnépesebb utcákon keresztül lesznek elé vezetve, a mi által sokszor a vizsgálat megihusíthatatnék, de másrészt a vizsgálat alatt állók, a kik csak a büntény elkövetésének gyanujából terhelhetnek, már most is a fedezet alatti kíséret

szégyenének lesznek kitéve, a mi, ha ártatlanságuk még a vizsgálat folyama alatt kiderül, az ártatlan vizsgálat alatt lévőknél határtalan és pótolhatlan erkölcsi szégyen-foltot okoz.

A börtönhelyiségek a büntető törvényeszköztől is messze lévén, a foglyok egész csoportokban lesznek a legnépesebb utcákon keresztül a végtárgyaláshoz kísérve, a mi sem a közönségre nézve nem kellemes, de a büntető igazságszolgáltatás követelményeinek is ellenére van.

A kir. ügyészség e bajokon segíteni akarván, oly irányban tett felterjesztést az igazságügyminiszterhez, miszerint a most épülőfélben levő fogház mellett egy, a büntető bíróság részére külön épület építtessék; ez épületben elhelyeztetnék a törvényszék büntető osztálya, összes szükségelt mellék-helyiségeivel, a kir. ügyészség, a vizsgáló bíró, továbbá a járásbírósnak is egy külön büntető osztálya.

E különválasztás által a jelenlegi polgári törvényszék több, most a büntető bíróság által igénybe vett helyiséget nyerne, úgy, hogy ott mind a telekkönyvi tár, mind pedig az egyéb helyiségeket kényelmesen beosztani lehetne.

A kir. ügyészség ezen előterjesztése, mint tudomásunkra esett, a kir. törvényszéknek véleményadásra kiadott s reméljük, hogy a törvényszék ez előterjesztést egész terjedelmében magáévá fogja tenni és annak sürgős keresztülvitelét a miniszternek ajánlani, annyival is inkább, mert tudomásunk szerint a kir. törvényszék elnöke a miniszter által utasítatott, hogy a telekkönyvi tár kibővítése iránt a most október 1-én lejárt bérlet megújítása alkalmával a háztulajdonossal megállapodásra jusson; az ügyési előterjesztés elfogadásával e bajon is segítve lenne.

Közös költségvetés.

	millió frt
Az 1884. nyers szükséglet	118,306.913—
Erre fedezetül van:	
a) különböző ezimen	3,136.044
b) határvám jövedék	17,063.070
Összesen:	20,199.114—
Tehát marad fedezendő	
szükséglet	98,107.799.—

ha napjainkban mindinkább — inkább nagyobb tért foglal az s kész hadat üzeni az állami- és legkeresztényibb tanoknak.

— Lássá bíró uram, mit csinált ez a német pap? Neki tulajdoníthatja ama kelemetlenségeket, a melyek minden ujonczállítas alkalmával ismétlődnek a nazarenus hadkötelesekkel, midőn csaknem kötéllal kell őket az oldalhoz erősíteni, hogy az uton el ne potyogjanak!!

Azután ne gondolja ám, mintha csak nálunk lennének egyedül ily „hívó szentek“, oh! egy nagy világért sem!

Szét vannak ezek már szórva az egész magyar hazában. S talán minden nagyítás nélkül mondhatjuk, hogy épen a leg törzsgyökeresebb magyar városok, melyeknek, Makó, Hódmezővásárhely stb. a legfőbb s legerősebb fészkei ez új sektának. A mi pedig lejártságosabb az egészben az, hogy e tév-tanok hirdetői mind egytől egyig műveletlen, hogy úgy mondjam irni olvasni is alig tudó, dolog kerülő földműves, és ütött-kopott mesteremberekből, sőt börtönből hazaszabadult fegyenczekből, szökött- és obszotkatonák szingazdag vegyülékéből kerülnek ki.

Hogy állításom igazságáról még jobban meggyőzzem bíróuramat: felemlitem a legnépesebb nazarenus gyülekezet keletkezését. Ugyanis valami Tót Ferencz pacseri illetőségű nazarenus, ki 1855-ben széalomalás volt Szabadkán, kalandvágától üzvetve

Hód-Mezővásárhelyre vetődött, a hol új tudományával több évig ismeretlen maradt, azonban 1858 év táján valami Etei Károly nevű fegyencz, Illováról megszabadulva Tóth által megismerkedett ezen új hittel; s minthogy ő, mint dologtalan csavargó, dolgozni nem szeretett, de beszélni jól tudott: megalapította magyarházánkban a legnépesebb gyülekezetet Hód-Mezővásárhelyen.

Hevesvármegyében pedig egy takácslegény — kit közönségesen Béla atyafinak neveznek (általában csak keresztnevről emlékeznek egymásról) terjesztette el ez ismert új vallást 1855-ben, de a kit az akkori kormány onnét kikísértetett, s később aztán Amerikába vándorolt át szerencsét próbálni.

Azt pedig, hogy nálunk itt N...ben ki ismertette meg az új tant, úgy hiszem — tudja bíró uram is? Hogyne emlékeznek arra a tapló sipkájú, mamusban esoszogó, kék kötényű, görbe lábú, egészen véve gyanus külsőjű takács mesteremberre, ki eleinte lopva járogatott egyik-másik családhoz, különösen azokhoz, kik különben sem sokat adtak a magok vallására, valamint kötelességszerű fizetés sem volt erős oldaluk — s itt, az imitt amott összeszedett bolond-gombákkal traktálta a szegény könynyen hívó, „reménybeli hívó“ atyafiakat?!

Ki ne ohajtana mennybe jutni, az igazak e méltán megérdemelt hazájába?? Nem hiszem, hogy találkoznék ember, ki ha a

pokol és menny között kellvén választania, a mennyet ne választaná?! Hát ha még ehhez ama szabadságot is biztosítják, mely szerint sem az állannak, sem a papnak-tanítónak soha, egy fityinget sem kell fizetni? Hozzá meg ha kényünk-kedvünk szerint, minden szemérem és tartózkodó-félelem nélkül fogadhatjuk magunkhoz quasi házastársul ma ezt, holnap pedig amazt és így tovább, a mint épen szeszélyünk parancsolja, nem lévén akadály még az sem, ha törvényes kötelekben él is az illető, hiszen a házasságra vonatkozó legfőbb s minden tekintetben irányadó szabályok ez: „Azt én szemem olyan kerek, a hányat lát annyit szeret“: ugye bár? bíró uram is meggondolná kétszer is a dolgot, s talán még szegény Zsófi néni feltékenynyé is tenné??

Mikor aztán már félig-meddig biztosítva érezte magát a siker felől, emlékezik bíró uram, hogy mily vakmerőségre vete-medett e gaz ámitó? Az hirdette ugyanis, hogy ő már annyira birtokában van a szentléleknek, hogy naponként közlekedik az égiekkel(?) S mikor eme badar állítását egyik gondolkodó hallgatója kétségbe vonta: kijelenté, hogy ha nem hiszi, hát majd vasárnap délután saját szemével győződhetik meg állítása valódsága felől, mert akkor fog a legtöbb ember szeme láttára égbe emelkedni!

— Már ez nem lehet tréfa?! gondolánk. Elmentünk magunk is a hajmeresztő

Ebből, — a határörvidé-
kek visszacsatolása által na-
gyobbodó magyar állami
adóképeség fejében, a ma-
gyar kincstár terhére
levonandó 2% 1,962.155-98

És így a két állam
járuléka által fedezendő lesz
Ebből esik:

a) az osztrák államra 70% = 67,301.950-11
b) a magyar államra 30% = 28,843.692-91

1883-iki a két állam ál-
tal fedezett szükséglet volt
Ebből a magyar kincs-
tár terhére levonandó 2% 1,998.235-26

És így marad 97,913.527-74

Ebből esett:

a) az oszt. államra 70% = 68,539.469-42
b) a magyar államra 30% = 29,374.058-32

A kettő összehasonlítva:
Az 1883-iki szükséglet
volt 97,913.527-74
Az 1884-iki szükséglet
volt 96,145.643-02

Igy ez évben kevesebb 1,767.884-72

Tehát:

a) az oszt. államok járuléka 1,237.519-31
b) a magyar állam 530.365-41
c) e két lyebb ez évben.
A magyar kincstár ter-
hére eső 2% rész kitétt
1883 1,998.235-26
ugyanaz 1884 1,962.155-98

Tehát kevesebb 36.079-28

Bosznia és Hercegovini-
ában elhelyezett hadsereg
szükséglete kitesz 1883-ban
1884-ben 8,988.000—
7,307.000—

Ez évben kevesebb 1,681.000—

A boszniai hadsereg
szükséglete tehát 1884. évre
Ebből a magyar kincs-
tár terhére levonandó 2% 146.140—

Mindkét állam által fe-
dező 7,160.860—

Már most

a) az oszt. államra jut 70% = 5,012.602—
b) a magy. államra 30% = 2,148.258—

produktio színhelyére. S Uramfia mit lát-
tunk? Egy magas lejtős part oldalán, az
é czélra lövetett golya-szárnyakkal felszerelt
takács, 50—60 ember előtt, kik jó részt
már meg voltak nyerve az új tannak —
iszonyu üvöltés és arezfintorgatás közepett
ugrálni kezdett a lejtőn feljebb és feljebb,
csattogtatván golyaszárnyait, már már a
magasba jutva; míg nem az ármány a part-
tetejéből, egy kád hideg vízzel nyakon nem
zuditá a röplő szentet, ki agyon ázva,
hanyathomlok gurult golyaszárnyaival a ka-
cazajtól remegő nép lábai elé.

— Még most is könyekre fakaszt a ka-
cazaj, ha eszembe jut a boldogtalan „re-
plő takács.”

Én azt hittem, hogy soha föl nem
kel, . . . szinte szánakoztam már rajta.

Egyszer azonban csak felugrik, . . . s
lába közé kapva a földgömböt . . . sárosan,
lueskosan mint a lukából kiöntött róka, vil-
lám-gyorsan futott ázott szárnyaival . . .
többé hátra se nézve!!

Ezt látni kellett. Most így előadva,
mesének tűnik fel az egész. Pedig higgye el
bíró uram: egy cseppet se nagyítottam. . . !
Mert az, hogy ezen és más hasonló ku-
darczok daczára is vannak még nálunk na-
zarenusok: nem csökkenti állításom hitelét,
nem, különösen, ha tudjuk azt, hogy havon-
kint meg-meg jelenik közöttük egy-egy na-

Az 1883-iki évre szük-
séges póthitelek ki-
tesztek:
költség 77.203.10¹/₂
hadi tengerészet 859.696.28¹/₃

Összesen: 936.899-39

Ebből a magyar kincs-
terhére levonandó 2% 18,737-99

Mindkét állam által fe-
dező 918.712-40

És pedig:

a) az oszt. állam 70% = 642.712-98
b) a magy. állam 30% = 275.448-42

**Felhívás az összes magyaror zági köz-
művelődési egyesületekhez.**

A közművelődés legújabbkori fejlődése
mindinkább előtérbe állítván, s mind na-
gyobb jelentőségre emelvén a népszerű fel-
olvasásokat és előadásokat, a magyar írók
és művészek társasága f. é. február hó 28-
dikán értekezletet tartott ez ügyben s ez
alkalommal elhatározta, hogy a közművelő-
dés e tényezőjének terjesztését és czélszerű
irányban fejlesztését feladatai körébe vonja
s e végből a ezéla vezető kezdeményező
lépéseket haladéktalanul meg is tette. Mid-
dön ezen megállapodásból kifolyólag, a ki-
küldött előkészítő bizottság munkálatait há-
tározattá emelve, a nevezett kör megbízásá-
ból és nevében felhívásunkkal Magyarország
összes közművelődési egyesületeihez
fordulunk, úgy hiszszük, hogy álláspontunk
megértésére és indokolására nem kell bővebb
magyarázatokba bocsátkoznunk. A nyilván-
os felolvasásoknak európaszerte elismert
fontosságát, — mely Német, Francia és
Angolországban azoknak, különösen az egye-
sületek körében történt rendszeresítésében
és szervezésében nyilvánult, mi nálunk Ma-
gyarországban még fokozza az, hogy bennük
a nemzeti szellemű és nemzeti nyelvű mű-
velődésnek a műveltebb osztályokban és a
felőtttek sorában is hatékony eszközeit bi-
zosthatjuk magunknak. Leginkább ennek
tulajdonítható azoknak már eddig is észlelt
gyors elterjedése s kedveltsége, mely mellett
azonban tagadhatatlan, hogy e téren még
távolról sem értük utól a külföld, különösen
az előbb nevezett országok példáját, hogy
az erre különösen hívatott egyletek még
nem ejtették teljesen hatalmukba a közmű-
velődés e tényezőjét, hogy a nyilvános fel-

olvasások tekintetében még némely hagyó-
mányos előítélet és félszeg felfogás elosz-
latása a jövő feladata, s hogy különösen
az élénk szellemi közlekedés és kölcsönha-
tás úgy az egyes egyesületek, mint a vidék
és főváros szellemi élete között, mely egye-
dül lenne képes az e téren kiválóan nyil-
vánuló erő összpontosítás nyomasztó hatását
enyhíteni és a vidéken életerős szellemi köz-
pontot teremteni, — még majdnem teljesen
hiányzik. Főleg ezen szempontok, indítják
az írók és művészek társaságát arra, hogy
a mutatkozó hiányok megszüntetésére s a
közművelődés e terén élénkebb és pezsgőbb
élet felkeltésére, innen a központból tegyen
kezdeményezést, s mint oly egylet, mely a
legtöbb hazai író egyesíti a maga kebelé-
ben s szervezeténél fogva a társadalommal
szabad érintkezésben áll, számíthatni vélvén
közművelődési egyleteink szives bizalmára
és rokonszenvére, kitizött czélja elérésére
hazafias közreműködésüket és támogatásu-
kat kívánja igénybe venni.

Tervünk az, hogy a központban, Buda-
pesten, egyelőre az írók és művészek társa-
ságának osztálya gyanánt egy állandó or-
ganum létesítettvén, általában a közművelő-
dési egylet-ügy s különösen a nyilvános
felolvasások és előadások számára, ezen or-
ganum mentül előbb lépjen szoros érintke-
zésbe a már fennálló ily czélú egyesületek-
kel, a hol pedig ilyenek még nem jöttek
létre, alakulásukat előmozdítsa; az egyletek
működését folytonosan világlatban tartsa s
megismertesse, azt a szükséghez képest er-
kölesileg gyámolítsa, irány és tanácsadással
támogassa; továbbá különösen odahasson,
hogy nyilvános felolvasások mentül sürű-
ben és rendszeresebben tartassanak s az ér-
deklődés felkeltése és fokozása tekintetéből,
valamint hogy a czélabavett művelő hatás
is nagyobb és biztosabb legyen: az egyle-
tek közvetítésével és a vidék mentül cse-
kélyebb anyagi megterhelésével, időnkint a
központhól országos nevű írók és tudósok
is előadások tartása végett ki-iránduljanak
a vidéki városokba.

E czéltól felkérjük ez ország külön-
böző helyein létező összes közművelődési,
valamint egyáltalán oly egyesületeket,
melyek bár csak hébekorba nyilvános fel-
olvasások rendezésére is vállalkoznak, szives-
kedjenek czimüket, székhelyüket az alant
irt választmányál mielőbb bejelenteni s
együttal alapszabályaikat, évi jelentéseiket
vagy évkönyveiket is hozzánk beküldvén,
velünk érintkezésbe lépni.

Felkérjük továbbá, sziveskedjenek ben-
nünket mielőbb értesíteni afelől: kívánnak-e
a központhól felolvasókat? és ugyan mikor
és milyen szakból? Mi, mig egyelőre az ez-
iránti bejelentéseket és kérelmeket tartand-
juk világlatban, másfelől feladatunkul ismer-
jük a fővárosi írói körökben haladéktan-
lanul megindítandó mozgalom után mielőbb
egy minden szakra s a legismertebb és leg-
kitűnőbb nevre kiterjedő oly felolvasói
névjegyzéket állítani össze, mely a t. egy-
letek kívánságának s a közművelődés szem-
előtt tartott érdekeinek teljesen megfelelő.

A felolvasók leutazásának körülmé-
nyére nézve a részletes megállapodás csak
esetről esetre, levélváltás után lesz elér-
hető; de már most előzetesen kötelese-
günknek tartjuk a tisztelt Egyletek figyelmé-
be ajánlani, hogy a czél érdekében s a
központhól és vidéki szellemi élet minél sürű-
bb kölcsönhatásának megvalósítása szempontjá-
ból föltte kívánatos, a tervezett felolvasási
kirándulásoknál minden fölösleges ünnepe-
lyesség és azzal járó költség elkerülése;
ellenben épen azért, hogy az ily kirándu-
lások ne csak kivételesen történhessenek s
az illetőkre nézve áldozattal ne járjanak,
szükséges lesz hogy a t. Egyletek a kirán-
dulók utiköltségeinek fedezését alig fölül-
muló s esetről esetre megállapítandó tiszte-
letdíjat előre biztosítsák s mérsékelt belépti
díjak által be is szerezzék.

Ezen utóbbi intézkedésre annál na-

zarenus matador, a ki azután hitőkben erő-
síti őket, s ügyes fogásokkal elhítheti velök,
hogy egyedül ők a mennyország örökei . . .
minden más vallásu csak pokol töltelek
lehet, de mennyországban ugyan rajtuk kívül
egy „talpalatnyi”-t sem kap senki!! Nem
csoda hát, ha ily ámitgatások mellett min-
dig akad egy csomó hallgatag ember, kik a
mennyországban kapva-kapnak ugyan, de vol-
taképpen az ördögnek sem kellenek!!

„Igazan van kigyelmeked tens uram.
Má' én nem is kételkedem az elmondottak
igazságában, sőt hajlandó vagyok el himni
azokat az utolsó igéig. Én ugyan, az igaz-
zat megvallva — csak mióta X . . . ben
lakom, 3 év óta, valójában pedig mióta bíró
vagyok néhány hónap óta, csak most kez-
dem őket annyira amennyire ismerni. Az
előtt nem törődtem én velök . . . csak
annyit tudtam felülök, hogy „léteznek.” De
hogy hol vették magikat? sose tudakoltam
én senkitől!! Most hallom először, de aztán
soké is nem adnám . . . szinte kezdem be-
esülni azt a fránya német papot, no meg a
feleségemet is ám! . . . mer annak köszön-
hetem, hogy most itt vagyok s hallgathatom
a kigyelmed szép szavait. Nem hiába mond-
ják: „okosabttól tanul az ember.” De igaz is!”

(Folyt. köv.)

gyobb súlyt kell fektetnünk, mert míg egyfelől a közreműködő felolvasók nevei s a megállapítandó tiszteletdíjak mértéke biztosítékot nyújtandának arra nézve, hogy itt minden nyereszkesedési érzület ki van zárva, másfelől — a külföld tanúsága szerint — a nyilvános felolvasások rendszeres intézménynyé csak ott fejlődtek s üdvös hatásukat teljes mértékben csak ott érvényesíték, hol a közönség megszokta, bennük nem ünnepies jellegű szórakozást, de oly élvezetet és tanulságot keresni, melyet hallgatójának meg is kell fizetnie.

Végül megjegyezzük, hogy ha ezután a felolvasások terén élénkebb mozgalmat sikerült megindítanunk, szívesen fogjuk működésünket arra is kiterjeszteni, hogy a jelesebb felolvasások, füzetekben, sajtó útján is elterjesztessék a közönség között.

Ezekben körvonalozott működési terünk kivitele s általa közművelődésügyünk lendülte most már teljesen a t. Egyetek buzgalmától s kitartásától van függővé téve!

Kelt Budapesten 1883. okt. 19-én.

A magyar írók és művészek társaságának választmányá.

Kérelem t. Laptársainkhoz!

Lapunk nem ritkán részesül t. Laptársaink (sőt a fővárosi sajtó részéről is) azon megtiszteltetésben, hogy egyes közleményeink s önálló egész cikkeink más lapok által egész terjedelmükben átvételnek. Örülünk rajta, ha legilletékesebb bírák, Laptársaink, lapunkat élvezhetőnek találják, de azt hisszük nem érhet bennünket a méltánytalanság vádja, ha arra kérjük azokat, kik azt tenni szokták, hogy cikkeink átvételével ne feledkezzenek meg idézni a helyet, honnan ez átplántált cikkek vétettek.

A „Pécs” szerkesztősége.

*

Nyilatkozat.

Miután csak e napokban is többször megtörtént, hogy a „Pécs” című lapban régebben megjelent tárcacikkeimet több lap — esetleg némi változtatással — átvette: kinyilatkoztatom, hogy a tárcacikk-szerzésnek ez eredeti módja iránt ellenvetésem nem lesz, ha a forrás esetről-esetre megnevezetik. Ellenesetben mivel a szellemi termék tulajdonjoga condicionalva nines, kötelezve érzendem magamat védelemért a hirlapíró egyesülethez fordulni.

Pécsett, 1883. október hó 26-án.

Jovanovich Pál

a „Pécs” belmunkatársa.

H i r e k .

Megei közgyűlés. Baranya megye jövő évnegyedves rendes közgyűlése a megei bizottsági tagoknak már elrendelt, s folyamatban levő választása, s az ezzel kapcsolatos felszólalási határidők megtarthatása tekintetéből, a f. é. október 3-án tartott rendkívüli közgyűlés, 482. sz. a. határozatából f. é. november hó 19-én, délelőtti 10 órákor rendeltetett megtartatni.

A katonaság köréből. Huszárezredünk másod ezredese, hansbergi lovag Bach Ede a párizsi és brüsseli cs. kir. követséghez

katonai attachévá osztatván be, helyébe nem-es Pokorny Hermann törzskari ezredes neveztetett ki.

Hymen. Szerdán reggel 8 órákor vezette oltárhoz Rédei Tivadar építész-mérnök Korniss Flóra kisasszonyt, Rédeky A. leányát. Ugyancsak hetfőn d. u. tartotta menyegzőjét városunk egyik fiatal ügyvédje, Dr. Jobst László, Ferenczy István, leányával, Ilka kisasszonnyal. Kísérje boldogság e két frigyét!

Halálozás. A kérelhetlen halál ismét egy veteránját s tekintélyes polgárát ragadta el városunknak. Ugyanis Pirkner József városunk nyugalmazott gyámpénztárnoka, ki harmincz évi buzgó és valóban példás hivataloskodása után csak alig két éve lön saját kérelmére a jól megérdemelt nyugalomba helyezve f. hó 25-én reggel 2 órákor rövid betegeskedés után elhunyt. A család részéről következő gyászjelentést vettük: „Alulírottak szomorodott szívvel jelentik a forrón szeretett férj, illetőleg nagybátya Pirkner József Pécs sz. kir. város nyugalmazott gyámpénztárnokának folyó évi október hó 25-én reggeli fél 2 órákor életének 75. évében történt gyászos kimúltát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 26-án, délután 4 órákor fognak a Vörösmarty-utca 3. számú házban beszenteltetni és innen a budai külvárosi közsírkertben örök nyugalomra elhelyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat folyó hó 27-én reggeli 10 órákor fog a Lyceumi templomban a Mindenhatóknak bemutatatni, Pécsett, 1883. évi október 25-én. Aldás és béke hamvaira!”

Halálozás. D a n k o Gyula népezenész, az egész országban ismert Dankó tegnap reggel kiszüvedett. Rég volt beteg s az enyhülést a halál adta meg szegénynek. Nyugodjék békével!

Halálos párbaj. Dr. Rosenberg Gyula, budapesti ügyvéd, Rosenberg Henrik kiszei birtokos fia, Batthyány István gróftól október 22-én Temesvárott párbajban agyonlőtte. A párbaj a Vadász-erdőn ment végbe; a feltételek voltak: huszonné lépés távolság, 5—5 lépés avance, háromszori golyóváltás. Batthyány segédei Damaszkín Arzén és Dadányi Jenő voltak. Rosenberg lött először, első lövésre nem talált, a másodikori rencontrenál Rosenberg golyója horzsolta a gróf bal vállát. A harmadik lövésre Rozenberg golyója halántékon találta a gróftól, a ki rögtön halva összerogyott. A párbaj oka, hogy toronyai Schosberger Ilona, Dr. Rosenberg zsidó ritus szerinti neje, miután a rom. kath. vallásra áttért, gr. Batthyány Istvánhoz ment nőül.

Városi vízvezeték. Aidinger János polgármester és Nendtvich Sándor főmérnök urak a legutóbbi városi bizottsági közgyűléstől nyert kiküldetésük kapcsán f. hó 21-én Budapesten Wein J. budapesti vízvezeték igazgatóval érintkezésbe tették magukat s amint értesültünk, a nevezett vízvezeték igazgató a vele közölt vízvezeteki tervek és az itteni viszonyok beható megbeszélése után megígérte, hogy legközelebb lerándul a vízvezeteki kérdésnek a helyszínen való tanulmányozása végett. — Egyttal kilátásba helyezte, hogy a vízvezeték tervezetére vonatkozó véleményét még ez év folyamában elkészítendő. — Nagy érdeklődéssel nézünk ezen vélemény elé, mely a nagy fontosságu vízvezeteki kérdést ismét egy lépéssel előre mozdítja.

Közgyűlés. A pécs-baranyai kertészegylet szombaton tartotta rendes közgyűlését a nemzeti casino éttermében. A napirend első tárgyát a tisztviselői kar megválasztása képezte. Megválasztottak: elnökké a visszalépett Tallián Károly helyébe Mendlik Agost apát-plebános, alelnökké Egri József, pénztárossá Vízkeleti p. ü. titkár. Az egyesület ezután Tallián Károlynak, ki az egylet elnökségét hosszabb időn át hasznosan vitte s most e tisztétől megvált jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Az építés felében levő üvegház és kertézlak már tető

alatt van s ezen befektetés által az egylet évi 150 frt kiadás! takarít meg, mely összeg eddig az egylet kertészenek lakbérére képezte. A felállítandó amerikai gyümölcs aszaló kérdésénél néhányan az állam subventióját akarták kikérni, azonban ez ellen felszólt Perczel Miklós főispán beszédében oda utalt, hogy nem kell mindig az államot terhelni, tegyen az egylet saját erejéből s hogy szavainak nyomatékot adjon az eszme megtestesítéséhez rögtön 50 frttal járult. Példáját követték: Majthényi József 10 frttal, Schanpringer Joachim 20, Engel Sándor 20, Mendlik Agoston 10, Vécsey István 5, Rath Mátyás 10, Varga József 5, Vízkeleti Imre 4, Jilly Alajos 1, Novatárszky Antal 1, Kött Ferencz 1 forinttal, úgy hogy hamarjában 137 frt gyűlt e célra egybe.

200 szegény iskolás gyermek fog az idén téli ruhákkal elláttatni. E célra a törvényhatóság 1400 frt, a pécsi takaréktár pedig szokás szerint 200 frtot szavazott meg. A szép tett önmagát díszéri

Táncvizsgálat. A pécsi püspöki jogléczeum polgársága, saját kebelében levő egyletei javára, a tanintézet fennállásának 50 éves jubileuma alkalmából, november hó 10-én, a Hattyu teremben zártkörű jótékony-célú táncvizsgálatot rendez.

Felolvasás. „Az amerikai concurrentia lényege és annak hatása mezőgazdaságunkra” cím alatt sikerült felolvasást tartott vasárnap este a jogacademiai olvasókörben a tanári kar képviselői és számos vendég jelenlétében Vágó Lajos joghallgató. Ez alkalommal örömmel fejezhetjük ki a felett, hogy jogacademiánk polgársága több felolvasás tartását határozta el. Kapcsolatosan ezzel elismeréssel kell említenünk az academia dérek igazgatóját, dr. Szeredy Józsefnek azon ajánlatát, melylyel egy a római jogból tartandó felolvasásra 3 drb. aranyat tűzött ki.

„Veszélyes-e a modern túlnépesedés?” E cím alatt tartatik este a jogacademiai olvasókörben holnap este 5 órákor a második felolvasás. Felolvasó Vrutyák János III. éves joghallgató. Üdvözlöjünk.

Gyógyszerár vizsgálat. A szabályszerű gyógytár vizsgálatot Lechner h. rendőr-kbítány Dr. Koharics Károly és Dr. Hölbling Viktor tiszti orvosokkal e héten eszközölte. A bizottság az összes gyógytárakat rendben találta.

A lehető legnagyobb közönyt mutatja közönségünk a színházzal szemben. Bár a társulat s annak műsora ellen, a helyi lapok egybehangzó tudósításai szerint, a legkisebb kifogás sem emelhető — a színház folyton üres. Az igaz, hogy Bogdy nagyon elrontotta a közönség színház látogató kedvét, de ezt mostani társulatunkkal tán még sem kellene annyira érszertetni? Erős meggyőződésünk, hogy a színház ürességére az új támlásszék is nagy befolyással vannak. A pécsi közönség rendszerint nem szeret az első sorokban ülni — oka ennek, hogy e helyekről a színpad magassága s a proscenium lámpasor miatt nem igen láthatni — s most annál inkább nem keresi e helyeket, mert drágábbak is. Ajánljuk az igazgató urnak: elegendjek meg két sor támlásszékek — több sohasem, vagy nagyon ritkán fog elkelni — adja a többi zártszék árban s mindjárt többen fognak beülni a zsöllebe, mert sokan sokalják a 80 krajczárt de 60-at megadnak. Sajnos így van, megkísérlni nem árt.

Ügyvédi körökből kapjuk e sorokat: Az ügyvédi kar kebelében mind erősebb gyökeret ver az a meggyőződés, hogy az ügyvédi autonómiának az az alakja, mint az a kamarai intézményben szervezve lön, sem befelé a karban, sem kifelé a hatóságokkal és a törvényhozással szemben kielégítő eredmények létesítésére alkalmasnak nem bizonyult. Az egyes kamarák egymással semmi szerves kapcsolatba nem hozatván, nyilatkozataikkal nem tolmácsolhatják az egye-

sült kar meggyőződéseit, és nem birnak kellő befolyást gyakorolni az irányadó körökre. — A kar érdekei s egy erkölcsi s köztekintélyű piedestalon álló magyar jogvédői bureau teremése iránt buzgó tagokat ezért évek óta már foglalkoztatja egy ügyvédi orsz. egyelet alapításának eszméje. Nem szűk látkörű ezehrendszert, nem a kenyérkérdések előtérbe toléása, hanem első sorban az ügyvédi kar emelésének előfeltételét képező igazságügyi jogreform előmozdítása lebeg e mozgalom kezdeményezőinek szeme előtt. A vidéki kamarák nagy része ismételtlen és ismételtlen nyilatkozott ez eszme üdvössége mellett. Most már az eszme egy lépéssel közeledett megvalósításához. A budapesti ügyvédi kör válaszmányára elhatározta, hogy a mozgalom megindítására, kezdeményezésére felhívja a kör legközelebbi közgyűlését.

A cs. kir. szab. Dunagőzhajózási társaság Pécestől székelt bányagazgatósága csakugyan távozók városunkból Bácsba, s mint külön ressort „pécsi bánya igazgatóság” élnevezés alatt osztatik be az ottani forgalmi igazgatósághoz. Pécestől csak egy ideiglenes felügyelőség marad Littke Ferenc vezetés alatt, kinek eddigi állására Kleindorfer bánya mester lép elő. Tavaszra az egész felügyelőség Szabolcsra tétetik ki, hol végleg megmarad.

Betörés. Tegnap gijj 3—4 óra között ismeretlen tettesek Czimothy és Gebauer buda-külvárosi üzletébe betörték s onnét vagy 20 frt áru pénzt, szivarokat, spiritust és egyéb apróságokat elvittek. A rendőrség biztos nyomon van.

Működvelő vendéglős. Gyógy színtársulatával Losoncra akart rándolni 6 előadásra. Alá is volt írva 93 bérlet s a legelőkelőbb urak és urnők fáradoztak a bérlet gyűjtésén. Gyógy erre leküldte titkáraját Losoncra, hogy tegye meg a kellő előkészületeket. A kaszinói vendéglős, kinek helyiségeiben a színház is van, még szobát sem akart a titkárnak adni, kijelentvén, hogy ő színház nem eszert a házába. A titkár haza utazván, elbeszélte a dolgot az igazgatónak s a társulat tagjainak. Ezeket annyira fellázította a losonci vendéglős kijelentése, hogy semmi szín alatt sem akartak Losoncra menni s ezt egy „felirat”-ban tudtára adták az igazgatónak.

Bök. Egy uri ember érkezett a vasuton, ép midőn a legnagyobb eső s feneketlen sár volt. Hiába nézett körül kocsai után, nem látott sehol egyet sem. Neki indult tehát nagy busan, hogy majd csak úgy gyalogszerrel indul neki a városnak. Amint ballag, hátamegett egy a városba törekvő szekér jő, melyen egy vig kedélyű, jószívű mészáros vagy husz drb. rettenetesen beégett bonytuntpoltált. Megegett a szive a gyalogoson s megkínálja őt, nem-e hajlandó felülni, szivesen beviszi. Utasunk megköszöni a figyelmet, de nem hajlandó a szekérre ülni „ugy is nehéz a lovaknak.” „Seháj jó uram, egygyel több vagy kevesebb, elbírják ezek a csikók!”

Halál káposztatorzsa által. Mult héten 2 csikós-tóttási asszony, egy Dürmer nevezetű és ennek anyja, a mezőn káposztát felezett, miközben összeszóllaltak, hogy a meny, valószínűleg dühében, káposztatorzsa-t hajított anyósa után, de evvel olyan szerencsétlenül találta, hogy az rögtön szörnyet halt. A hullát másnap felboncolták, a tettest pedig átkísérték a sásdi járásbíró-sághoz, mely ezen ügyben a vizsgálatot már megindította.

Körtét ecsethen ugy tarthatunk el, ha középnyag bergamotte, vagy roussette körtéket meghámozunk s magházuktól azokat megszabadítjuk. Veszünk minden másfél kilogramm hámozott körtére 50 gramm cukrot, fél liter jó borecetet, 10 gramm fahéjat és 10 gramm szegfűszeg; ehhez adjuk még fél citromnak a héját és egy darabka gyömbért. Egy tiszta edénybe vagy széles-szájú üvegebe a cukorpor s egyéb fűszerek

közé rétegezzük a körtét s a felforralt, de ismét lehűtött ecetet följe öntjük. Végül az edényt jól elzárjuk.

Színház és művészet.

Színigazgatónk rövid két heti ittléte alatt oly változatos — s nagy részben új — műsorral lépett a közönség elé, mihez eddig nem igen valánk szoktatva, azonkívül a társulat — mint már ismételve kijelentettük, minden törekvését arra irányozza, hogy az előadásokat olyanokká tegye, hogy a közönség ne csak mulasson, hanem egész meglegedését s elismerését kijelenteni is kényszerítve legyen. S mindennek daczára, mégis mi az eredmény? Fájdalom — folytonosan üres ház. Nem akarjuk ennek okát a mult évi igazgató viselt dolgaiban keresni, mert közönségünk sokkal műveltebb, minthogy egy derék, hivatását felfogó, minden irányban figyelmes, törekvő igazgatót s társulatát, elődje kapkodásai s visszaéléseiért lakoltasson. S mégis mi ennek oka? Őszintén megvallva, nem tudjuk; de amnyi bizonyos, hogy ha e közöny a magyar színészet iránt tartós lesz, elvesztjük a jogosultságot követelni, hogy tisztességes, jó társulat keresse föl városunkat. Pártoljuk azért, a mi pártolásra méltó s tartuk fenn, városunknak ama jó hírét, melylyel művészi s műpártolói tekintetben eddig birt.

A hétfőn előadásra került „Dóra” színmű azon művek közé tartozik, melyek minden alaki jelességök mellett is alig tudnak némi színpadi hatást előidézni, mert — mint mondani szokás — inkább lesznek elbeszélve, mint eljátszva s előnyök főleg az, hogy oly mesteri kéz alkotta, milyen egy Sardou. A darab point d'appui-je feltüntetni a nők, még hozzá elég kétes híri s jellemű nők szereplését a politikai világban s a mennyiben ez kémkedésre vezet, ennek hátrányát. A társaság, melylyel találkozunk ilyen s azért kissé meglepő, hogy annak központja az ép oly szép, mint szellemes Dóra nem süyled el szintén az őt körülvevő posványban. A cselekvény — ha Dóra szerelmét s házasságát a hozzá méltó Mourillac Andréval s ennek túlságig fokozott gyanyját, hogy az ő neje is kém, annak nevezhetjük — természetesen egészen ő körülé fűződik s noha az expoze kissé szélesre van taposva, a fejlődés pedig szintén nehékes s vontatott, mégis néhány hatásos jelenetre ad alkalmat s leköti a közönség figyelmét. E fajta művek azonban, — hogy élvezhetőek legyenek — első sorban a szereplők otthoniasságát s gyors, sima legombolyítást igényelnek, mit ez alkalommal — Dancz Nina, Somogyi és Demidor kivételével — nem tapasztaltunk.

A keddi operette előadás „Nap és Hold” még kisebb közönséget vonzott, mint első alkalommal s hasonlóság Mosernak szerdán színe hozott 5 felvonásos vígjátéka „Hadjárat a békében” is üres ház előtt lett előadva, mit azonban a rossz idő rovására irni hajlandók vagyunk. Moser és Schönthán és vígjátéka ez alkalommal először volt színpadunkon s a közönség felette jól mulatott az egészséges comikumon s ép oly eredeti, mint eredetien személyesített alakokon. Az előadás elég gyorsan haladt, összevágó volt, miért is óhajtuk, hogy e darabot, ha ismét előadásra kerül — természetesen hetek mulva — nagyobb közönség nézze meg, mit bizonynyára nem is fognak megbánni.

A béciek egyik legkedveltebb operetteje mindig Strausz „Bőregere” volt, mert ennek szövege is, zenéje is egyaránt kellemes s mulattató. Ez operette előadásáról — mi annak idején színpadunkon oly jeles szereposztással adatott — általánosságban a törléseket természetesen számba nem véve — a legjobbat mondhatjuk, de ha részletekbe térnénk át, volna kifogásunk több irányban, de különösen Komlói Eisensteinja ellen,

mit ez, ha csak lehetséges, bizonyára tönkre tett volna. Pajor Emiliának Rosalindája kritikus követelményeknek is megfelelt; kedves, behizelgő jelenség, játéka élénk de nem kicsapongó, hangja az alsóbb rétegekben ugyan meg van kissé viselve, de annál szebbek, erőteljesebbek felső hangjai s ezek legbrilliozán ezuttal alkalmi is volt. A közönség több ízben élénken kiténtette, sőt még a második felvonásban minden magyar jellegű színezés nélkül élénkelte magyar dalát is. Boránd fogházfelügyelőjét a közönség igen rokonszenvesen fogadta; legközelebb alkalmat veszünk magunknak e törekvő színészszel bővebben foglalkozni. S most végül még örömmel constatáljuk, hogy a ház egészen megtelt s ez az idei szezsonban az első eset volt.

A közönség köréből.

A helybeii főgymnasium IV. osztályának tanulói megemlékezvén volt tanárunk Békefy Remig cist. áldozárról, őt jelenlegi állomás helyén névpnjaa alkalmából levelük és arezképeikkel felkeresték. E megemlékezés nevezett tanár urat a következő levél írására indította:

Hón szerettet hálás tanítványaim!

A hála a legnemesebb erények egyike, s gyakorlása fenséges és magasztos. Neven napja alkalmával, szerető sziveitököl fakadó jó kívánataitokkal s rám nézve kimondhatatlan becsü emlékekkel, arezképeitekkel, hódolván, e kiváló erényt egész valójában gyakoroltátok. Mind jó kívánataitokat, mind szeretetek és ragaszkodástok legbiztosabb zálogát képező ajándékokat őszintén köszönöm.

Negyedik éve annak, hogy ti gymnasiumi és én tanári pályámat együtt kezdtük; ez óta készült azon benső kapcsolat, melynek láthatatlan, de valóságos létező szála benünket most is elválaszthatatlanul fűznek (össze) egygyé. De hogy is ne? Hiszen a szorgalom és igyekvés, a jóakarát és törekvés, a bizalom és ragaszkodás, a jó viselet és szerény magatartás, melyek által szeretetemet egész teljében megnyertétek, örökké felejtethetetlenek lesznek részemről; s így általatok kiérdemelt szeretetem sem vesztethet bensőségéből és erejéből. S viszont, ha a soraitokban kifejezett gondolatok igazságáról meg vagytok győződve, — a mint valóban meg is lehetek, — lehetséges-e, hogy a szeretetnek és ragaszkodásnak azon gyenge esemetét, melyek már is oly édes gyümölcsöt termettek, sziveitököl kitépjétek? Sajnos, hogy kölcsönös szeretet által fűszerezett együttes működésünk fonala ismét megszakadt; s ha rátok leverő hatással volt is távozásom, mondhatom meg sem érzitek a veszteséget oly mérvben, mint én. — Mert ti kárpótolva vagytok; de én, meg levén fosztva töletek, legfőbb kincsémet, életem legkedvesebb örömét, lelkelem legnemesebb reményeit, titeket, kiket valóban szívemen hordoztam, szeretettel oktattam és neveltem, — titeket kiknek szívemet adtam és ti viszont ezzel áldoztatok, — titeket, kikben oly ártatlan örömet találtam, kiknek körébe oly örömmel s élvezettel időztem, — titeket, kik bennem atyát találtatok, és én bennetek fiut — mondom titeket, tehát mindenemet elvesztettem.

Egy vizagztalásom maradt csak hátra; s ez a ti emléketek, melyet magammal közületek hoztam, mely szivemben mely gyökereket vert s élni fog örökké! Szeretetetek csalahatatlan jélt képező s megbecsülhetetlen ajándékokotk még élénkebbé tette kedves emléketeket; ha rátok tekintek, mintha csak az iskola falain belül látnálak benneteket magam körül, figyelve beszédemre s hallgatván előadásomra. — Valódi örömnapp szerzetetek számomra e kedves meglepetéssel; áldjon meg érte az Isten benneteket! Ohajom még csak egy van. Legyetek továbbra is olyanok, minőknek én a mult

ban ismertelek s a jelenben látlak bennete. ket: vallásosak és erkölcsösek, jóérzésűek és ügybuzgók, hálások és szerető lelkűek; s mint ilyenek legyetek tényei az intézetnek, egykoron becületes és lelkes polgárai a hazának s örök büszkeségeim nekem, egykori, titeket soha el nem feledő tanárotoknak.

Ha sziveiteket az Urhoz fölemelitek, emlékeztetek meg rólam is, ki az Ó oltárnál érettetek eszedni meg nem szünöm; s ha majd egykor porladozó testem sirhant-jantjaihoz kerültek, gondoljátok meg, hogy itt nyugszik egy szív melynek dobbanása az ifjúság, de különösen a tiétek volt.

Mindnyájatokra Isten áldását kérvén, hálás megemlékezéseket ismételtel megköszönvén, maradok

titeket szerető és soha el nem feledő tanárotok

Szent-Gothárdon, 1883. okt. 3-án

Békefy Remig.

Törvényszéki csarnok.

Előadott polgári ügyek.

Oktober 23-én.

Kissfaludy Imre tszéki bíró által:

2380 p. 1883. Wenczel József, Rum sauer Fülöp és neje ellen, néhai Wenczel Ignác hagyatékából köteles rész megítélése iránt.

5632 p. 1883. Pécs sz. kir. város közönsége, özv. Hillebrand Mártonné, Dr. Antal Gyula és neje Fodor Gizella ellen, 457 frt 80 kr tőke és jár. iránt.

Vésey Rezső tszki bíró által.

2823 p. 1882. Nasz Erzsébet, Till Boldizsár ellen, házassági kötelek felbontása iránt.

4360 p. 1883. Papp Ignáczné szül. Reich Mária, ifj. Pap Ignác ellen, házassági kötelek felbontása iránt.

5830 p. 1883. Özv. Károly Józsefné szül. Hagyó Irma, Károly János ellen, 2000 frt s jár. iránt.

Bogyay Pongrácz tszéki bíró által.
562 p. 1883. Baka Éva, Baka István ellen birtokarány megállapítása és jár. iránt.
3568 p. 1883. Löwy Jakab, Jankovics Sándor ellen, 450 frt 70 kr tőke s jár. iránt.

Előadandó büntető ügyek.

Oktober 29-én.

3762 b. 1882. Hofman Ferenc és társai ellen, lopás és abbani bűnrészesség miatt

Oktober 31-én.

3654 b. 1883. Idősb és ifj. Rodek József és id. Rodek Józsefné ellen, sikasztás miatt.

3191 b. 1883. Bozsónits Ferenc és társa ellen lopás miatt.

6150 b. 1883. Kovács Dedó Sámuel ellen, lopás miatt.

November 3-án

6041 b. 1883. Glaub József és társai ellen, lopás miatt.

5624 b. 1883. Piskur Ferenc ellen, okirat hamisítás és lopás, ugyi orgazdaság miatt vádolt Martinovits András és neje ellen.

6137 b. 1883. Piskur Ferenc ellen, logás miatt.

Nyilt-tér.)*

Nyilatkozat.

A „Fünfkirchner Zeitung“ f. évi 32 számu kiadmányának „Die Heroine“ című s általam szerkesztett tárczacikke, a melynek főszemélyében a közönség Gaál Hermin volt drámai színésznőt, jelenleg Asztalos János ügyvéd úr nejét ismerte fel, egészben és részben alaptalan rágalom és sértés, melyek miatt a megbántott tisztetlemelő urhölgytől személyesen bocsánatot kértem, ugyanezt a nyilvánosság előtt kötelességszerűleg ismétlem.

Glücksmann Henrik.

*) E rovatban foglaltakért felelősséget nem vállal a szerkesztőség.

Hivatalos árfolyamok a budapesti áru és érték-tőzsdén.

Budapest, 1883. okt. 26-án

	Párizs beli ár
1 Magyar aranyjárdék 6%	119 50
2 Magyar aranyjárdék 4%	87 05
3 Magyar papírjárdék 5%	85 80
4 Magyar vasuti kölcsön.	138 75
5 Magyar földterhermentesítési kötvény .	100 50
6 Temes-bánati „ „	98 50
7 Erdélyi „ „	98 25
8 Magyar szőlődezsma váltásági „	97 —
9 Magyar nyerevény sorsjegykölcsön	113 20
10 Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	109 75
11 Osztrák járadék papírban	78 60
12 „ „ ezüstben	79 20
13 „ „ aranyban	99 20
14 Osztrák-magyar bankrészvény.	839 —
15 Magyar hitelbank részvény.	281 25
16 Osztrák hitelintézet „	283 10
17 Cs. és kir. arany	5 71
18 20 frankos arany (Napoleon'or)	9 52
19 Német birodalmi márká	58 85

Laptulajdonos: Fekete Mihály.

Felelős szerkesztő: Bodó István.

TEA a legjobb **chinai** és **oros** kilója 4, 6, 8, 10, 12 és 16 frt, kimérve vagy diszes csomagocskákban.

RUM igen finom, egy lit. 1 frt 60, 2 frt és 2 frt 40 kr., úgy palaczkban 50 75, 1.20 és 2.40 kr. Legf. J. a. m. rum, ered. palaczkban 1 frt 80 kr. Teasütemények angol és bécsi, úgy pozsonyi és gráci kérésüllet nagy választékban ajánl:

Nick Károly Pécsett.

E rovatban minden szó beiktatása 1 krba kerül, hirdetések után, melyek a hirdetőfélnek külön lakcímmel és el vannak látva, még 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetésre felvilágosítást ad a kiadóhivatal. Levélbeli tudakozódásokra is pontosan válaszolunk, ha a válasza szükséges postabélyeg beküldetik.

Egy jó családból származó leány egy családhoz óhajtaná jutni, hol kisebb gyermekeket tanítana és egyuttal a házi teendőket is végezné.

Tőke befektetésre és gyümölcsöztetésre alkalmas ház a belvárosban előnyös áron megszerezhető. Értesítést a kiadóhivatal ad.

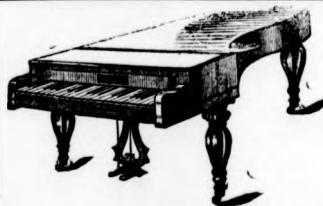
Egy 8. gimnasiumi osztályt sikerrel végzett s a jegyzői teendőknél jártassággal bíró fiatal ember mint jegyző segéd alkalmazást keres. — Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Pécsett budai-külváros Kisboldogasszony utca 13. sz. a. egy bolt bére adandó. 401.

Az Auna utcában levő ház és kert együttvéve, vagy külön-külön szabad kézből eladó Bővebb felvilágosítást a kiadóhivatal ad.

Nyolcz hold szántóföld egy tagban, a pécsi határban, a városközeli, a szigeti ország-ut alatt, jutányos áron eladó, vagy haszonbérbe vehető. Értesítést a kiadóhivatal ad. 161

H I R D E T É S E K.

Alulírott tisztelettel hívja fel a t. cz. közönség figyelmét a legjelesebb és legújabb

hangszerekkel

bőven felszerelt

zongora- és harmonium-raktárára.

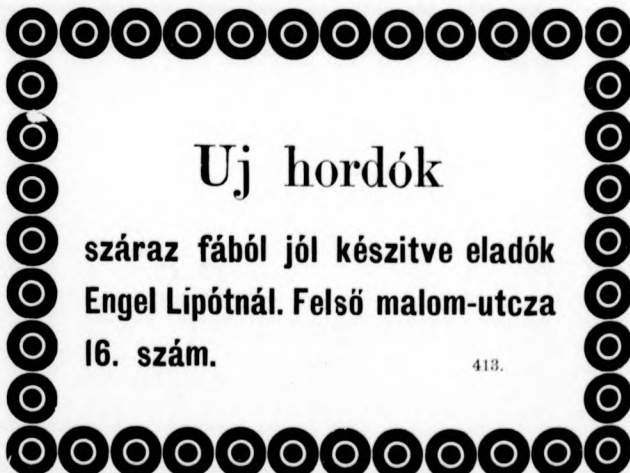
Alulírott raktár-tulajdonosnál a legkülönbözőbb igények kielégítést találhatnak, — akár vétel útján, — akár havi bérlet illetőleg, sőt eladási esetben — csere útján használt zongorákat is átvész.

E raktárból való hangszerek jóságáért kezességet biztosít

Schaurek József

185

Pécsett, Ó-posta-utca 32. sz.

Uj hordók

száraz fából jól készítve eladók

Engel Lipótnál. Felső malom-utca

16. szám.

413.

Klein J. végkiárulása.

Kereskedésemtől végleg megválni óhajtván, elhatároztam egyuttal az üzlet teljes leszámoltatását. Ennélfogva Pécsen, a „Hajó” szállodában létező dusan felszerelt, a legújabb és divatszerű czikkekkal gazdagon ellátott nagyterjedelmű divatáru-, selyem-, vászon és posztókereskedésemet **végkiárusítom.**

Midőn ezt a n. é. közönség, úgy tisztelt vevőim és ügyfeleim tudomására hozni szerencsém van, felhívom becses figyelmüket ezen vezetésem és felügyeletem alatt történendő végkiárúsításra, mely bő alkalmat nyújt a legjutányosabb vásárlásra minthogy az árucikkek a lehető legolcsóbban,

jóval a beszerzési áron alul

fognak eladatni.

Pécs, 1883. október hó 15-én.

Legmélyebb tisztelettel.

A beszerzési áron alul

634. 800. sz.
végr 1883.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a pécsi tek. kir. jbi-róság f. évi 3301, 5657, 3434, 3459, 6409, és 7330 számú vég-zései által Sillay József, Klein Dávid, pécsitakarékpénztár, Azi-enda és Runge Ferenc végrehajtók javára Stepanek József pé-csi lakos ellen 1100 frt, 348 frt 70 kr, 890 frt, 448 frt 81 kr és 900 frt tőke s járulékaiból még visszalevő összeg erejéig el-rendelt biztosítási és kielégítési végrehajtás alkalmával biróilag le és felül foglalt és 371 frt 26 kr-ra becsült hordók, sorsjegyek, s bortermésből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a 9017. sz. kiküldést rendelő végzés foly-tán a helyszínén vagyis alperesnek patacsi szőlőjében f. évi no-venber hó 6-án d. e. 9 órakor alperesnek kis-közári szőlőjében leendő eszközlésére 1883-ik év november hó 6-ik napjának délután 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezen-nel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbit ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Kelt Pécsen 1883-ik évi október hó 24. napján.

Kremmer Ferencz,
kir. bir. végrehajtó.

438.

Midőn a t. cz. közönség becses tudomására hozom, hogy a „Hajó” szállodában levő férfi szabó-üzletemet f. évi október hó 1-től megszüntettem, illetve azt **GRÜN BERNÁT** szabónak adtam át, egyuttal hálás köszönetet mondok a t. cz. közönségnek a bennem helyezett bizalomért.

Klein J.

Van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy szabó-üzletemet f. évi október hó 5-től a „Hajó” szállodában létező **KLEIN J.**-féle férfi szabó üzlethe-lyiségbe tettem át és a t. cz. közönség kegyes párt-fogását tovább is kérem.

Tisztelettel
Grün Bernát
szabó.

415 4—1

15008. sz.
1883.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. tszék közhírré teszi, hogy a pécsi takarékpénz-tár végrehajtónak, Nemes Antal József bogdácsi lakos vég-rehajtást szenvedett elleni 150 frt tőke ennek 1880. évi június hó 15. napjától számítandó 8% kamatai 16 frt per végrehajtás folyamodási és 10 frt árverés folyamodási valamint a még netán felmerülő költségek kielégítésére következő ingatlanok un.

A bogdácsai 14. sz. tjkben felvett I. a. 1/4 telekre 717 frt mint ezennel megállapított kikiáltási ár mellett Bogdácsa község-ben a községi birói lakban 1883. évi november hó 22-ik napjának d. e. 10 órájában megtartandó nyilvános árverésen szükség ese-tében a kikiáltási mint becsáron alól is eladatni fog un.

Az árverezni szándékozók tartoznak bánatpénzzel az ingat-lan mint kikiáltási becsár 10%-át vagyis 70 frt 70 krt f. kész-pénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

A vevő köteles a vételárt három egyenlő részletben és pedig az első részt az árveréstől számítandó 1 hónap, a második részt 2 hónap és a harmadik részt a bánatpénz betudásával 3 hónap alatt minden egyes vételári részlet után az árverés napjától 6% kamatokkal a pécsi kir. adó mint letéti hivatalnál szabályszerű letéti kérelemmel lefizetni.

A pécsi kir. tszék mint tkönyvi hatóságnak 1883. évi augusztus 10-ik napján tartott üléséből.

Dr. Karay,
kir. törvszéki jegyző.

436

„Kellemtelen szájszag és fogfájás ellen!”
Érdem-éremmel kitüntetett
SCHULHOF KÁROLY ROBERT,
Manchesteri lakos által feltalált

**osztrák csá-
szári kizáró-
lagos magyar kir.
szabadalmat
nyert**

SZOPIANA-SZÁJSZESZ.

Hatása:

1. Sopiana-szájszesz a száj- és orr-üregek (odvas vagy műfogak, dohányszag vagy bármí más okból eredő) minden bí-zét nyomatlanul eltávolítja.
2. Erősíti a petyhüdt foghúst és az ingó fogakat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér színüket, megszünti a fogközépközödséget, vidi a fogak zomán-czat és óv a fogfájás ellen.
3. A száj- és orrüreg mindennemű sulyos (skorbutikus) bántalmait gyógyítja, üdíti és pirositja a foghúst és edzi a nyakhartyát.
4. A már létező fogfájást eltávolítja, ha a fájó fog hűs, pár esépp. vizzel nem elégített szájszájszeszsel meg-nevesítették.
5. Diphteritis és más torokbajoknál igen sikeres gargalizáló szer.

Ára kicsinyben egy üvegnek

1 forint 25 kr. o. é.

Raktárak: Sipecz István gyógyszer-észnél Pécsen, Török József gyógyszer-észnél Budapesten és minden nagyobb vi-déki gyógyszerüzletben. **Biró János** gyógy-szerész urnál Kőszédről.

Főraktár

Dr. Schulhof Adolf urnál
Pécsen.

Több mint 800 elismerő bizonyítvá-nyok orvosi tekintélytök elomutathatók.

Hirdetmény.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelinté-
zete“ által az itthelyi jogi képvisellettől s a jelzálog kölcsönök közvetítésé-
vel bizatván meg, van szerencsém a t. kölcsönt igénylő közönség tájékozásául
köztudomásra hozni a következőket :

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézeté“ az 1879. évi 39. törv. ezikk
és alapszabályai értelmében **kizárólag földbirtokra 300 frttól 10.000 frtig ter-
jedő jelzálog kölcsönöket ad** és pedig záloglevelekben vagy készpénzben.

Záloglevél kölcsönök adatnak : 1.) **harminczhárom és félelvi (33 1/2) tör-
lesztésre**, melynél a tőke 7 1/2 %-kos 67 félelvi részletben törlesztetik, vagyis a
kölcsön 100 frtja után félelvenként 3 frt 75 kr. törlesztési hányad fizettetik; 2.)
tizenhét (17) évi törlesztésre olykép, hogy a tőke 10 %-kos 34 félelvi részletben
fizettetik vissza, tehát minden 100 frt után félelvenként törlesztési hányadul
5 frt fizetendő le.

Ezen kölcsönök záloglevelekben adatnak, melyek értékesítését az általa idő-
ről időre megállapítandó beváltási ár mellett maga az intézet eszközli.

Készpénz kölcsönök szintén adatnak, akként, hogy a tőke 10 év alatt 20
egyenlő félelvi részletben fizettetik vissza s a mindenkori tőke 7 1/2 %-kal kamatoztatik.

**Ezen kölcsönök az intézet részéről a feltételek pontos megtartása ese-
tében fel nem mondhatók.**

A kölcsönök részletes feltételei és a záloglevelek beváltási ára alulírtnál
(Pécsett, Király-utca 20. szám alatt) betekintheők.

Kelt Pécssett, 1883. szeptember 20-án.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézeté“ megbizásából :

Fekete Mihály,

ügyvéd.

Pollák Soma üzletében kapható:

frt 3.65	Egy pár Jutte függöny	frt 3.65
„ 3.30	Egy ruhára való 10m. ruha kelme	„ 3.30
„ 4.50	Egy ruhára való 10m. finom posztó	„ 4.50
„ 80	Egy meleg alsó ing	„ 80
„ 80	Egy meleg alsó nadrág	„ 80

„ 75	Egy plüs, karmantyu (Muff)	„ 75
„ 1.30	Egy nyulbőr karmantyu	„ 1.30
„ 1.80	Egy finomabb „	„ 1.80
„ 2.90	Egy majombőr karmantyu	„ 2.90

Asztregán és plüs karmantyu legfinomabb kiállítással olcsó áron.

„ 3.50	Egy selyem esőernyő	„ 3.50
„ 4.50	Egy legfinomabb esőernyő	„ 4.50

„ 1.60	Egy gyapot esőernyő	„ 1.60
--------	---------------------	--------

Legkitünőbb derék-fűzők (Miderek). Berliini gyapot kendők. Női- és leányka harisnya. Kötő pamutok.

80

Clacé kesztyű két gombos, mosó szarvasbőrből két
gombos, színes szarvasbőrből két gombos, férfi
kesztyűk minden szín és minőségben.

80